

Sygn. akt IV KZ 19/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie z wniosku skazanego **M. J.**
o wznowienie postępowania
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 22 kwietnia 2015 r.,
zażalenia skazanego
na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu
Apelacyjnego w [...] z dnia 19 lutego 2015 r., sygn. akt II AKo [...],
o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

M. J. za czyny z art. 284 § 2 k.k. oraz art. 286 § 1 k.k. został skazany przez Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z dnia 2 października 2008 r., sygn. akt II K [...], zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 10 lutego 2009 r., sygn. akt XXIII Ka [...]. W październiku 2013 r. skazany złożył osobisty wniosek o wznowienie postępowania w tej sprawie, nadto wystąpił o wyznaczenie mu z urzędu obrońcę w celu wniesienia takiego wniosku. Skazanemu wyznaczono obrońcę z urzędu, ten jednak zawiadomił właściwy w sprawie Sąd Apelacyjny w [...], że nie znalazł podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania. Następnie wezwano skazanego do złożenia w terminie 7 dni wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego i podpisanego przez adwokata, pod rygorem odmowy przyjęcia osobistego wniosku. Skazany nie zastosował się do tego

wezwania, natomiast wystąpił o wyznaczenie nowego obrońcy w celu sporządzenia przedmiotowego wniosku, do czego Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 29 stycznia 2014 r. się nie przychylił. Następnie Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego tego Sądu odmówił przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego przez skazanego M. J., a kolejnym zarządzeniem odmówił wyznaczenia mu pełnomocnika z urzędu do sporządzenia zażalenia na wspomniane postanowienie z dnia 29 stycznia 2014 r. Ostatecznie skazany wniósł zażalenie na zarządzenie omawiające przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wywodząc, po zinterpretowaniu znaczenia słowa „powinien”, użytego w treści art. 545 § 2 k.p.k., że w przypadku tego wniosku przymus adwokacki nie obowiązuje. Teza ta nie spotkała się z uznaniem Sądu Najwyższego, który postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2014 r., IV KZ 18/14, utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.

Nie bacząc na powyższe decyzje sądów, M. J. znowu złożył osobisty wniosek o wznowienie postępowania w tej sprawie, datowany 5 grudnia 2014 r., twierdząc, że powinien on zostać przyjęty do rozpoznania w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r., K 30/11, oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2014 r., IV KZ 13/14. Doszło do ponowienia wcześniej opisanej procedury, mianowicie skazanego wezwano do usunięcia w terminie 7 dni, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku, braku formalnego poprzez sporządzenie i podpisanie wniosku o wznowienie postępowania przez adwokata. Ponieważ skazany nie zastosował się do tego wezwania, zarządzeniem z dnia 19 lutego 2015 r., sygn. akt II AKo [...], Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...] na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. i art. 120 § 2 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego przez M. J..

Zażalenie na to zarządzenie złożył skazany. Nie precyzując zarzutu, wniósł o „uchylenie zarządzenia oraz nakazanie skierowania wniosku do rozpoznania”. W obszernym uzasadnieniu zażalenia jego autor przywołał liczne orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego, które mają świadczyć o wadliwości zaskarżonego orzeczenia, przy czym jako szczególnie istotne wymienił postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 13 marca 2014 r., IV KZ 13/14, twierdząc, że w tym orzeczeniu wymieniony organ odstąpił od wcześniejszej linii orzeczniczej i wskazał, iż „bezpodstawnym jest żądanie, aby wniosek o wznowienie postępowania złożony wskutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego musiał być sporządzony przez zawodowego pełnomocnika”. Wyraził też pogląd, że „do zebrania materiału dowodowego w sprawie, jego oceny i wydania orzeczeń na etapie poprzedniego wniosku doszło przez organ wymiaru sprawiedliwości, który w rozumieniu prawa nie istniał albowiem z dniem 1 stycznia 2013 r. został zniesiony”. Miało to nastąpić mocą rozporządzenia wydanego w październiku 2012 r. przez Ministra Sprawiedliwości, który „doprowadził do prawomocnego zniesienia (...) 10 sądów apelacyjnych, 41 sądów okręgowych i 221 sądów rejonowych”, w tym Sądu Apelacyjnego w [...]. W konsekwencji skarżący wskazał, że powtórnie wniósł o wznowienie postępowania, ponieważ „w wydaniu poprzedniego orzeczenia uczestniczyła osoba nieuprawniona. Nie sposób bowiem uznać za uprawnionego osobę Sędziego, który orzeka w nieistniejącym bo zniesionym Sądzie powszechnym”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, zaś jego treść każe przyjąć, że skarżący błędnie interpretuje przepisy prawa, jak też nie rozumie istoty powoływanych przez siebie orzeczeń najwyższych organów sądowych, które dotyczą bardzo różnych zagadnień, jednak wcale nie uzasadniają tezy, że osobisty wniosek skazanego o wznowienie postępowania powinien zostać przyjęty i merytorycznie rozpoznany. Trzeba też wskazać, niezależnie od tego, że niniejsze postępowanie zażaleniowe nie odnosi się do decyzji zapadłych w Sądzie Apelacyjnym w [...] w następstwie złożenia poprzedniego wniosku o wznowienie postępowania, iż błędne jest przeświadczenie skarżącego, że wymieniony Sąd został zniesiony z dniem 1 stycznia 2013 r. W szczególności nie uprawnia do takiego twierdzenia treść rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 2012 r., które, co wynika już z tytułu tego aktu prawnego, znosiło jedynie niektóre sądy rejonowe (zob. Dz. U. z 2012 r., poz. 1121).

Badając prawidłowość zaskarżonego zarządzenia należy natomiast stwierdzić, że jest ono zgodne z prawem, zresztą autor zażalenia nie podniósł wprost, że powołane w jego treści przepisy zostały wadliwie zastosowane lub zinterpretowane

przez sędziego, który podjął kwestionowaną decyzję. Art. 545 § 2 k.p.k. stanowi, że „wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego”. Taka regulacja ma zagwarantować, że nadzwyczajny środek zaskarżenia będzie opracowany przez podmiot fachowy, potrafiący ocenić, czy przesłanki do wzruszenia prawomocnego orzeczenia, rzeczywiście istnieją. W takim razie słusznie za dotknięty brakiem formalnym został uznany wniosek sporządzony przez skazanego, a skoro skazany, wezwany do usunięcia braku i odpowiednio pouczony nie uczynił tego w zakreślonym terminie, decyzją prawidłową była odmowa przyjęcia wniosku.

Wobec tego, że skarżący szczególną wagę przykładą do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2014 r., IV KZ 13/14, (OSNKW 2014, z. 7, poz. 58) należy na koniec wyjaśnić, że w żadnej mierze nie potwierdza ono tezy, iż w przypadku wniosku o wznowienie postępowania przymus adwokacko-radcowski nie obowiązuje. Wymienione postanowienie uchylało zarządzenie upoważnionego sędziego o odmowie przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania, jednak nie dlatego, że Sąd Najwyższy wspomnianą tezę podzielił, ale dlatego, że uznał, iż zastrzeżenia nasuwa wcześniejsza decyzja o odmowie ustanowienia skazanemu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania, którą to decyzję również uchylił. Zarazem Sąd Najwyższy nawiązał, na użytek mających być podjętych w sprawie czynności, do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r., K 30/11, OTK-A 2013, nr, 7, poz. 98, wskazując, że w świetle tego wyroku należy przyjąć, iż jest możliwe zaskarżenie wydanej pierwszoinstancyjnie decyzji procesowej o odmowie wyznaczenia obrońcy z urzędu dla oskarżonego, który złożył wniosek w trybie art. 78 § 1 k.p.k. Tego bowiem zagadnienia dotyczył ten wyrok, a nie zagadnienia przymusu adwokacko-radcowskiego w odniesieniu do wniosku o wznowienie postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.